

DTM

SİRKÜLER

18.01.2019

19-10

DÖNEM SONU HATIRLATMALAR

Dönem sonları işletmelerin bir yıl içinde gerçekleştirdiği mali işlemlerin sonuçları rapor haline getirilerek faaliyet sonuçları belirlenir.

İktisadi bir kıymetin varlığının kayıtlara dayanılarak belirlenmesine **kaydi envanter**, fiili olarak tespit edilmesine ise **fiili envanter** adı verilir. Fiili envanter sonuçları ile kaydi envanter sonuçlarının birbirini teyit etmesi gerekmektedir.

Vergi Usul Kanunumuza göre Envanter çıkarmak; bilanço tarihindeki mevcutları, alacakları ve borçları saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tespit etmektir. Ancak, ticari teamüle göre tartılması, sayılması ve ölçülmesi mutata olmayan malların değerleri tahminen tespit edilir. Mevcutlar, alacaklar ve borçlar işletmeye dahil iktisadi kıymetleri ifade eder.

Bir taraftan yeni hesap döneminin rutin işlerinin yanısıra bir taraftan da yıl sonu envanter çalışmaları muhasebe servislerine oldukça yoğun bir iş ortamı oluşturur. Aşağıda bu yoğun iş ortamında envanter işlemleri sırasında hatırlanmasında yarar olabileceği umulan bazı konuları çok dağılmadan ele almaya çalıştık.

Saygılarımızla,

DTM Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

19 Mayıs Mah. İnönü Cd. Sümer Sk. Zitaş Bl. C.3 D.7 Kadıköy - İstanbul
Tel 0216 445 35 86-3 Faks 0216 380 93 46 bilgi@dtmdenetim.com - www.dtmdenetim.com
© 2018 DTM Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik. Tüm hakları saklıdır.

1- KASA SAYIMI:

Dönem sonunda yapılacak fiili sayım ile her bir para birimi bazında ayrı ayrı kasa mevcudu (Nakit, TL, Döviz, çek, senet, vb.) sayıma katılanlarca imzalanmış bir tutanak ile tespit edilir. Kasa sayımı sonucunda bulunacak kasa fazlası kara ilave edilir. Kasa noksanlığı çıkması durumunda ise söz konusu farklılık tıpkı stok noksanlığında olduğu gibi **“Kanunen Kabul Edilmeyen Gider”** olarak dikkate alınır.

Kasa Hesabının sürekli olarak hayatın olağan akışına aykırı bir şekilde yüksek devirli çalışıyor ve bu arada küçük ödemeler için bankadan para çekiliyorsa Kasa Hesabında görünen tutarın gerçekte var olmadığı düşünülebilir. Bu durumda Kasa Hesabında yer alan tutarın ortaklar tarafından kullanılması bir finansal hizmet olacağından hesaplanan faiz tutarı için fatura düzenlenerek KDV hesaplanır. Borç bakiyesi veren Ortaklar Cari Hesabı ve Avans Hesapları için de aynı şekilde düşünülür.

Adat hesaplaması (Gün x kredi tutarı x faiz oranı) / 36.500 faiz hesaplama formülü ile paranın bekleme gün sayısı ve reeskont faiz oranı **%18,50** kullanılarak yapılır. (29.06.2018 tarihinden itibaren TC. Merkez Bankası tarafından Reeskont İşlemlerinde uygulanacak faiz oranı %18,50 olarak belirlenmiştir.)

Fiili sayım sonucunda kasa fazlalığı tespit edildiğinde 100/397, sebebinin belirlenmemesi durumunda da **397/679** hesaplara, fiili sayım sonucunda kasa noksanlığı tespit edilmesi durumunda **197/100**, nedeninin bulunmaması halinde de **689/197** hesaplara kayıt yapılır.

Kasa sayım noksanlıkları VUK hükümlerine göre **“Kanunen Kabul Edilmeyen Gider”** olarak dikkate alınır.

1- SENETLERDE REESKONT:

Alacak veya borç senetlerinin bilanço tarihindeki değerinin belirlenmesi işlemi (Reeskont) olarak adlandırılmaktadır. Vergi Usul Kanunumuza göre, vadesi gelmemiş olan **senede bağlı alacaklar** ve **borçlar** bilanço tarihindeki kıymeti ile değerlendirilebilir. Yine Gelir İdaresinin 30.04.2013 tarih ve 64 seri no lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri ile **vadeli çeklere** de reeskont uygulaması uygun görülmüştür.

Reeskont uygulamasında, senette faiz oranı belirlenmiş ise bu oran, belirlenmemiş ise TC. Merkez Bankasının kısa vadeli avans faiz oranı uygulanır. **(2019 yılı için geçerli olan oran %18,50)**

Yabancı para cinsinden düzenlenen senetli alacak ve borçlarda ise, senette faiz oranı belirlenmiş ise bu oran, belirlenmemiş ise bilanço tarihinde geçerli olan Londra Bankalar Arası Faiz Oranı (**LIBOR**) esas alınacaktır.

Alacak senetlerini reeskonta tabi tutan mükellefler, borç senetlerini de aynı şekilde işleme tabi tutmak zorundadırlar.

Teminata ve tahsile verilen senetler de halen işletmenin mülkiyetinde olması nedeni ile reeskonta tabi tutulabilir. Tahsili şüpheli hale gelen alacaklar reeskonta tabi tutulmaz.

Reeskont hesaplamasında iç iskonto yöntemi kullanılır.

İç iskonto yöntemine göre yapılacak reeskont hesaplamasında aşağıdaki formül esas alınacaktır.

$$F=A-(A*360 / 360+(m*t))$$

F = Reeskont Tutarı

A =Senedin Nominal Değeri

m =Faiz Oranı

t =Vade (Değerleme Günü İtibariyle Kalan Gün Sayısı)

Örneğin 10.000.- TL tutarlı 31.03.2019 (90 gün) vadeli bir senet için;

$$\text{Reeskont Tutarı}=10.000-(10.000*360/360+(0,185*90))$$

$$\text{Reeskont tutarı}=10.000-(3.600.000/376,65)$$

$$\text{Reeskont tutarı}=10.000-9.557,95$$

$$\text{Reeskont tutarı}=442,05 \text{ TL.}$$

Alacak senetleri reeskont tutarı muhasebeleştirilmesi;

----- 31/12/2018 -----

657 Reeskont Faiz Giderleri xxx

122 (-) Alacak Senetleri Reeskontu xxx

----- / -----

----- 01/01/2019 -----

122 (-) Alacak Senetleri Reeskontu xxx

647 Reeskont Faiz Gelirleri xxx

----- / -----

Borç senetleri reeskont tutarı muhasebeleştirilmesi;

----- 31/12/2018 -----

322 Borç Senetleri Reeskontu xxx

647 Reeskont Faiz Gelirleri xxx

----- / -----

----- 01/01/2019 -----

657 Reeskont Faiz Giderleri xxx

322 Borç Senetleri Reeskontu xxx

----- / -----

2- STOK SAYIMI:

İşletmeler dönem sonlarında fiili envanter (döküm) çıkarırlar. Fiili envanter esnasında işletmeler kendi yapılarına uygun bir şekilde her tür malı tasnif edip bu mallardan ne miktarda (kaç tane, kaç kilo, kaç metre, vb.) olduğunu belirleyerek envanter listelerini hazırlar. Bu listeler sayım görevlilerinin ad ve soyadları, sayımın tarihi, yeri açıkça yazılarak imzalanır ve işletmenin dönemsel envanter dosyasında muhafaza edilir.

Stok sayımlarında stoklarda bulunan her türlü hammadde, yarı mamul, mamul ve yardımcı malzemeler ile ticari mallar, sağlam olanlar, değeri düşenler ayrı yarı envanter işlemine tabi tutulur.

Yapılan fiili envanter sonucunda tespit edilen **stok farklarının** nedenleri araştırıldıktan sonra sebebi tespit edilemeyen farklar yapılacak muhasebe kayıtlarıyla fiili ve kaydi envanter uyumu sağlanır.

Dönem sonunda **stok fazlası** varsa, 153/397 ve 397/678 hesaplara, **stok noksanlığı** varsa, 197/153 ve 698/197-391 hesaplara kayıt yapılır.

Sebebi bulunamayan stok sayım noksanı tutarı ve bu tutara ilişkin KDV kurumlar vergisi matrahının tespitinde “**Kanunen Kabul Edilmeyen Gider**” olarak dikkate alınır. **Stok sayım noksanı tutarına ilişkin KDV Ocak Ayı KDV Beyannamesi** ile beyan edilerek ödenir.

Stoklarda değer düşüklüğü sözkonusu ise değeri düşen malların değerlerini belirlenmesi için takdir komisyonuna müracaat edilerek değer tespiti yaptırılır.

3-NAKDİ SERMAYE İNDİRİMİ:

01.07.2015 tarihinden itibaren ticaret siciline tescil edilmiş olan Sermaye şirketlerinin ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarları ile bu tarihten itibaren yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin **nakit olarak karşılanan kısmı** üzerinden **nakdi sermaye indirimi** hesaplanır.

Kurum kazancından indirilebilecek **nakdi sermaye indirimi tutarı** aşağıdaki şekilde hesaplanır:

Örnek: (B) AŞ nakdi olarak 500.000 TL sermaye artırım işlemlerini tamamlamış ve 01/7/2016 tarihinde tamamını ödemiştir. 31.12.2018 tarihi itibarı ile indirim oranının %50, faiz oranının %15 olduğu kabul edilecek olursa; 2019 yılında 2018 yılı KV Beyannamesinde indirilmek üzere $(500.000 \times 0,50 \times 0,15 =)$ 37.500.-TL “**Nakit Sermaye İndirim Tutarı**” hesaplanacaktır.

İndirim tutarının hesaplanmasında, TCMB tarafından indirimden yararlanılan yıl için en son açıklanan “Bankalarca Açılan Kredilere Uygulanan Ağırlıklı Ortalama Faiz Oranları” ndan “Ticari Krediler (TL Üzerinden Açılan) (Tüzel Kişi KMH ve Kurumsal Kredi Kartları Hariç)” faiz oranı uygulanır.

4- İHRACATTA GÖTÜRÜ GİDER:

Gelir Vergisi Kanunu'nun Md. 40/1 hükmüne göre; ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve teknik hizmetler ile taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükellefler, bu işlerle ilgili belgelendiremedikleri giderlerine karşılık olmak üzere götürü gider kaydedebilirler. İhracatta götürü gider hesaplaması gümrük çıkış beyannamesinde yer alan FOB değerleri toplamının %0,5 oranı ile çarpımı sonucunda bulunur. **Götürü gider hesaplanabilmesi için harcamanın fiilen yapılmış ve işletmenin malvarlığında bir azalma meydana gelmiş olması gerekir.**

5-2018 YILI SATIŞLARININ FİİLİ ÇIKIŞLARININ 2019 YILINDA GERÇEKLEŞMESİ HALİNDE GELİRİN BEYAN EDİLECEĞİ HESAP DÖNEMİ:

Tahakkuk esasının bir gereği olarak, ticari kazançlarda gelirin elde edilmiş sayılabilmesi için, geliri doğuran muamelenin eksiksiz olarak tamamlanmış ve alacak hakkının doğmuş olması gerekir. İhracatta malın satıcının Türkiye'deki işyerinde teslim alınması durumu hariç olmak üzere, mal fiilen ihraç edilmedikçe satış akdi tamamlanmamış sayılacak ve tahakkuk etmiş bir kazançtan söz edilemeyecektir.

Bu çerçevede, ticari bir faaliyet olan ihracat işlemlerinde GVK ve KVK yönünden vergiyi doğuran olay, satışa konu olan malın fiilen ihraç edildiği tarihte gerçekleşmekte olup, satış akdi bu tarihte tamamlanmış olmakta, satıcı da bu tarih itibariyle satılan malın karşılığı olan bedeli talep etme hakkını kazanmakta ve gelir bu tarih itibariyle tahakkuk etmektedir. **Dolayısıyla ihracat işlemlerine ait bedellerin, faturası önceden düzenlenmiş olsa dahi, malların fiilen ihraç edildiği hesap döneminin kazancı olarak kabul edilmesi gerekmektedir.** Alacak hakkının doğduğu tarih ise, VEDOP 'tan tespit edilecek gümrük beyannamesinin kapanma tarihidir. Dolayısıyla, ihracat faturası 2018 yılında düzenlenen malların 2019 yılında ihraç edilmesi halinde, ihracat bedelleri 2019 yılının geliri olarak kabul edilmelidir.

6- BİNEK OTOMOBİL ALIMLARINA AİT KDV, ÖTV VE AMORTİSMAN ve MTKV:

3065 sayılı KDV Kanunu'nun 30/b maddesine göre, faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere işletmelere ait **binek otomobillerin alış belgelerinde yer alan KDV indirim konusu yapılamaz.** VUK'nun 270'nci maddesi, **“mükelleflerin ÖTV'yi maliyet bedeline dahil etmek veya genel giderler arasında göstermekte serbest oldukları”** hükme bağlanmıştır.

Bu çerçevede, binek otomobillerine ait ÖTV ile indirim konusu yapılması mümkün bulunmayan KDV, mükellefler tarafından doğrudan gider yazılabileceği gibi, maliyete de intikal ettirilebilecektir. Bu konudaki seçimlik hak mükellefe aittir.

Diğer taraftan binek otomobillere ilişkin amortisman uygulamasında **“kıst amortisman”** esasının uygulandığı unutulmamalıdır. Bu uygulamada ilk yılın amortisman gideri; binek otomobilin alındığı ay tam ay sayılarak yıllık amortisman tutarının 12 ye bölünüp hesaplanan ay sayısı ile çarpılarak bulunur. İlk yıl gider yazılmayan amortisman tutarı binek otomobilin ekonomik ömrünün son yılında yazılarak giderleştirilir.

Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun "Gider kaydedilememe hali" başlıklı 14'ncü maddesinde; *"Bu Kanuna bağlı (I) ve (IV) sayılı tarifelerde yer alan taşıtlardan (Ticari maksatla kullanılan uçak ve helikopterler ile taşıt kiralama faaliyeti ile uğraşan işletmelerin bu amaçla kiraya verdikleri taşıtlar hariç) alınan vergi ve cezalar ile gecikme zamları gelir ve kurumlar vergilerinin matrahlarının tespitinde gider olarak kabul edilmez."* Hükmüne istinaden 1 no'lu listede yer alan **“Otomobil, Motosiklet, Arazi taşıtları, Kaptıkaçtı vb. Binek otomobiller için ödenen Motorlu Taşıtlar Vergisi gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider yazılamaz.**

7-BİNEK OTO VE TİCARİ OTO AYRIMI:

Vergilendirme açısından bir aracı binek otomobil olarak tanımlayabilmek için o aracın 8 Seri No.lu Gümrük Genel Tebliği eki sınıflandırma kararının 87.03 tarife pozisyonunda yer alan şartları taşıması gerekmektedir.

Buna göre;

Şoför ve ön yolcu bölümü ile yük ve insan taşınan arka bölüm arasında bir bariyer veya panel bulunmaması,

Şoför ve öndeki yolcunun arkasındaki kısımda emniyet kemeri veya montajı için tertibatın bulunması,

Şoför ve öndeki yolcunun arkasındaki kısımda koltuk ve emniyet ekipmanı montajı için sabit tertibat bulunması,

Şoför ve öndeki yolcunun arkasındaki kısımda aracın yolcu bölümlerinde yer alan konfor özellikleri ve iç döşemeleri (örneğin; yer kaplamaları, havalandırma, iç aydınlatma, küllükler) olması,

İki yan panel boyunca arka camları bulunması, (En arkada yük bölümü varsa bu bölümün sağ ve sol taraflarında cam bulunup bulunmamasının önemi yoktur)

Bu şartları taşıyan araçlar ruhsatına bakılmaksızın binek otomobil olarak kabul edilmektedir.

Yapılan bu açıklamalar göre; Doblo, Kango, Multix, Combo, Connect, Partner, Berlingo, Caddy, Vaneo, Fiorino, Bipper gibi kapalı kasalı, çift sıra koltuklu, şoför mahallinin arkasındaki bölümde de yan camları olan araçlar ile Starex, Traffic,

Master, Vito, Viano, Transporter, Caravelle, Transit, Jumpy, Ducato, Boxer gibi kapalı kasalı, şoför mahallinin arkasında da koltuk bulunan, yanları camlı, city van veya camlı van olarak da adlandırılan, şoför dahil 9 kişiye kadar (8+1) insan taşıyan panelvan araçlar binek otomobil olarak değerlendirilecektir.

8- VADELİ MEVDUAT HESAPLARININ DEĞERLEMESİ:

VUK Md.281'e göre; mevduat ve kredi sözleşmelerine dayanan alacaklar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Böylece vadeli mevduat hesaplarının dönem sonu itibarıyla gerçekleşen faiz tutarı, faiz geliri yazılır ve vergilendirilir.

Değerleme gününe kadar tahakkuk eden faiz tutarları üzerinden fiilen tevkif edilmiş ve ödenmiş bir vergi olmaması sebebiyle beyanname üzerinden mahsup edilecek bir stopaj sözkonusu değildir. Vadesi müteakip vergilendirme döneminde dolan vadeli mevduat hesaplarında ise kesilen verginin tamamı, kesintinin yapıldığı dönem beyannamesinde mahsup edilecektir.

9- FAİZ GİDER TAHAKKUKLARI:

VUK Md. 285'e göre; hesap dönemi içinde kullanılan ancak hesap dönemi sonu itibarıyla henüz vadesi dolmamış kredi sözleşmeleri çerçevesinde belli olan faiz oranına göre kesin bir şekilde hesaplanan ve krediyi kullandıran finans kuruluşlarına karşı borç altına girilmiş faiz tutarları karşılık ayrılmak sureti ile gider yazılır.

10- ÖDENMEYEN SGK PRİMLERİ:

Kuruma fiilen ödenmeyen SGK prim tutarları gider yazılamaz. Aralık ayına ait olan sigorta primlerinin ertesi yılın ocak ayı içinde ödenmesi durumunda, bu primler aralık ayının gideri olarak dikkate alınabilir.

11- ŞÜPHELİ ALACAKLAR:

Şüpheli alacak; belli karinelerle tahsilinin şüpheli hale geldiği kabul edilen alacaklardır. Şüpheli alacağın senetli veya senetsiz olmasının önemi yoktur.

Şüpheli alacaklar karşılığı ayrılabilmesi için alacak; ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmalı ve dava veya icra safhasında bulunmalıdır. (Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmiş olmasına rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar için dava açmadan da karşılık ayrılabilir.) Alacak teminatlı olmamalıdır.

Vadesinde ödenmeyen alacaklar için kanuni yollara hangi dönemde başvurulmuşsa alacak o dönemde şüpheli hale geleceğinden, karşılık da söz konusu dönemde ayrılacaktır. Alacağın vadesi ile kanuni yollara başvurulması

farklı dönemlere rastlarsa, karşılık vadenin dolduğu yılda değil, gerekli kanuni şartın sağlandığı yılda ayrılacaktır. Kanuni yollara başvurulduğu dönemde gider hesaplarına intikal ettirilmeyen şüpheli alacak karşılık tutarlarının indirim hakkı kaybedilmiş olacak, sonraki yıllarda oluşturulan gider kayıtlarının kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınması gerekecektir.

Daha önce karşılık ayrılarak gider yazılmış olan şüpheli alacak tutarlarından dönem sonları itibarı ile tahsil edilmiş olanların gelir yazılıp yazılmadığı kontrol edilmelidir.

Önemli bir hususta; Şüpheli alacaklar karşılığı ayırabilmek için VUK md.323'de yazılı koşulların tamamına eksiksiz olarak uyulmuş olursa bile tüm bunların yanısıra; **açılan dava veya icra takiplerinin de usulüne uygun ve eksiksiz bir şekilde takip edilmesi gerektiğidir**. Bu konu ile ilgili olarak 18-16 sayılı sirkülerimize bakılabilir.

12- MUTABAKATLAR:

*Ücret veya İş Avansları hesapları hayatın doğal akışına uygun olarak kapatılmalıdır. Avanslar Hesabı'nın kalanının devam eden süreçler ile ilgili olduğundan emin olunmalıdır.

*Alacaklar, borçlar, finans kurumları (hesap kalanları, faiz gelirleri üzerinden yapılan stopaj tutarları) ile bilanço tarihi itibarı ile yazılı mutabakatlar yapılır.

* Şirket avukatlarından yürüyen veya yeni açılan dava ve icra takiplerinin son durumları hakkında yazılı bilgi alınmalıdır.

13-AMORTİSMANA TABİ SABİT KIYMETLER:

*163 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yatırımların finansmanında kullanılan kredilere ilişkin faiz giderleri ile yurt dışından döviz kredisi ile sabit kıymet ithal edilmesi nedeniyle ortaya çıkan kur farklarının, aktifleştirme tarihine kadar olan kısmının maliyete intikal ettirilmesi, aktifleştirildikten sonraki döneme ilişkin olanların ise seçimlik hak olarak doğrudan gider yazılması veya maliyete intikal ettirilmek suretiyle amortismanına tabi tutulması gerektiği açıklanmış bulunmaktadır.

Lehe oluşan kur farklarının da aktifleştirme işleminin gerçekleştiği dönemin sonuna kadar oluşan kısmının maliyetle ilişkilendirilmesi, aktifleştirildikten sonraki döneme ilişkin olanların ise kambiyo geliri olarak değerlendirilmesi veya maliyetten düşülmek suretiyle amortismanına tabi tutulması gerekir. Ayrıca, daha sonraki dönemlerde, seçimlik olarak hangi hak kullanılmışsa o yöntemle göre işlem yapılmasına devam edilir.

*Kıst amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin, amortisman süresinin son yılında, ayrılmayan ilk yıla ilişkin amortisman tutarı da gider yazılır.

*18-39 sayılı sirkülerimizde belirttiğimiz üzere; VUK'nun Gç.30'ncü maddesine göre; 01.05.2018 tarihinden sonra uygulanmak üzere; **6948** sayılı Sanayi Sicili

Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz mükelleflerce münhasıran imalat sanayiinde veya **4691** sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, **5746** sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve **6550** sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun kapsamında faaliyette bulunan mükelleflerce; münhasıran Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde kullanılmak üzere; **31.12.2019 tarihine kadar** iktisap edilmiş olunan **yeni** makina ve teçhizat ile **aynı tarihe kadar yatırım teşvik belgesi kapsamında iktisap edilen** yeni makina ve teçhizat için uygulanacak amortisman oran ve süreleri, Maliye Bakanlığınca VUK'nun 315'nci maddesine göre tespit ve ilan edilen faydalı ömür sürelerinin **yarısı** dikkate alınmak suretiyle hesaplanabilir.

14-BAĞIŞ VE YARDIMLAR:

Hesap dönemi içinde gider yazılan bağış ve yardımların yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen gelirden indirilmesi esası getirildiği için beyanname düzenlenirken bağış ve yardımların tamamı önce kanunen kabul edilmeyen gider olarak beyanname üzerinde kazanca eklenmeli ve daha sonra gelirden indirilecek bağış ve yardımların **tutarı kazancın %5'ine** kadar olan kısmı hesaplanarak beyannamede ayrıca gösterilmek suretiyle kazançtan indirilir. Özel kanunlarına göre yapılan ve miktar sınırlamasına tabi olmayan bağış ve yardımlar da önce KKEG olarak dikkate alınıp kazancın varlığı halinde beyannamede ayrıca gösterilerek indirilmelidir.

Matrahtan indirilmesi için bağış ve yardımın;

- Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara, kamu yararına çalışan dernekler ile bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlara yapılması,

- Makbuz karşılığı olması,
- Karşılıksız yapılması,
- Sadece ilgili dönem kazancından indirilmesi
- Beyannamede ayrıca gösterilmesi

gerekir. İndirilemeyen kısım diğer yıla nakledilemez.

15- YENİLEME FONU:

Bilançoda geçmiş yıllarda ayrılmış yenileme fonu mevcut ise bu dönem içinde gelir yazılıp yazılmayacağının değerlendirilir.

16- İLİŞKİLİ KİŞİLERLE OLAN HESAPLARIN DEĞERLEMESİ (TRANSFER FİYATLANDIRMASI):

İşletmeler ilişkili kişilerle olan cari hesap ilişkilerini ayrıntılı bir şekilde izlemek durumundadırlar. İşletmeler ilişkili kişilere menfaat temin ettilerse, bu menfaat için düşük bir ücret veya bedel aldılarsa ya da hiçbir ücret veya bedel alınmadıysa transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımını eleştirisi ile karşı karşıya kalma olasılıkları büyüktür.

Uygulamada en çok karşılaşılan durum işletmelerin ortaklarından alacaklı olmalarıdır. 131- Ortaklardan Alacaklar, 195- İş Avansları hesaplarının uzun bir süre ve yüksek tutarlı borç bakiyesi vermesi tenkitle karşılaşılan nedenlerinin başında gelmektedir. Bu gibi durumlarda ortaklar cari hesabında adet yöntemiyle faiz hesaplanması ve hesaplanan faiz tutarının peşin (herhangi bir ilave vade tanımlanmadan) kayıtlara alınması en güvenli yöntem olacaktır.

Diğer cari hesap ilişkileri de tıpkı ortaklar cari hesabında olduğu gibi ele alınmalıdır. Eğer ilişkili kişilere bir menfaat sağlandıysa bunun ücret veya bedeli emsaline uygun bir şekilde alınmamışsa, işletmenin mahrum kaldığı gelir kaybı telafi edilmelidir.

Cari hesap ilişkilerinde faiz hesaplanması durumunda ise hesaplanan faiz üzerinden KDV hesaplanmasına gidilmesi gerektiği de idare tarafından kabul edilmektedir.

17-BAĞIMSIZ DENETİME TABİ ŞİRKETLER:

*Tek başına veya **bağlı ortaklıkları ve iştirakleriyle birlikte** aşağıdaki **üç ölçütten en az ikisini** sağlayan şirketler 6102 sayılı Kanun ile 26.9.2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde bağımsız denetime tabidir:*

2018/11597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı karar eki listelerde yer almayan şirketlerde **bağımsız denetime tabi olmanın eşik değerleri aşağıdaki gibidir:**

- a) Aktif toplamı **35 milyon** ve üstü Türk Lirası.
- b) Yıllık net satış hasılatı **70 milyon** ve üstü Türk Lirası.
- c) Çalışan sayısı **175** ve üstü.

Şirketler, Kararda belirtilen üç ölçütten en az ikisinin sınırlarını 2017 ve 2018 yıllarında art arda iki hesap döneminde de aşmaları durumunda 2019 hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabi olur.